

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konteringsvejledning Spildevandsselskaberne

Forsyningssekretariatet
november 2014

Version 1.0

Indhold

Kapitel 1	
Indledning.....	1
1.1 Baggrund for konteringsvejledningen.....	1
1.2 Formålet med konteringsvejledningen.....	1
1.3 Fremadrettet proces.....	2
1.4 Opbygning af konteringsvejledningen.....	2
Kapitel 2	
Nye elementer i indberetningen af driftsomkostninger	4
2.1 Driftsomkostninger og investeringsomkostninger	4
2.2 Administrationsomkostninger.....	4
2.3 Driftsomkostninger til miljø- og servicemål.....	5
2.4 Hvorfor skal driftsomkostninger til miljø- og servicemål henføres til costdriverne?.....	5
2.5 1:1 omkostninger	6
2.6 Husleje og grundleje.....	6
2.7 Periodevise driftsomkostninger.....	6
2.8 Hovedcostdrivere.....	6
2.9 Hvordan udvikles benchmarkingmodellen ud fra selskabernes indberetninger.....	7
Kapitel 3	
Principper for fordeling af driftsomkostninger	8
3.1 Årsregnskabslovens principper.....	8
3.2 Periodiseringsprincip.....	8
3.3 Fordeling af indirekte omkostninger	8
3.4 Fordelingsnøgler.....	9
Kapitel 4	
Hvilke driftsomkostninger skal medtages og hvilke skal holdes ude af indberetningen	10
Særlige forhold	11
Miljø- og servicemål	11
1:1 omkostninger	11
Driftsomkostninger til tilknyttede aktiviteter	11
Moms	12
Tab på debitorer	12
Periodevise driftsomkostninger.....	12
Køb af produkter og ydelser i et andet vandselskab som ikke er omfattet af prisloftreguleringen	13
Uforudsete hændelser/Force majeure	13
Indtægter fra energiproduktion	14
Afskrivninger.....	14
Kapitel 5	
Vejledning til hvornår omkostninger skal aktiveres	15
5.1 Hvilke omkostninger skal aktiveres – materielle og immaterielle anlægsaktiver.....	15
5.2 Vedligeholdelse (drift) eller forbedring (investering).....	16
5.3 Anlægsprojekter	16

5.4	Opsummering på anlægsomkostninger.....	16
5.5	Fordeling af indirekte omkostninger – drift eller investering.....	16
5.6	Køb af ydelser fra serviceselskab.....	17
5.7	Investeringer i et serviceselskab.....	17
Kapitel 6		
	Opdeling af et spildevandsselskabs costdrivere	18
Kapitel 7		
	Konteringsvejledningen – Costdriverne.....	19
Kapitel 8		
	Særlige indberetningsbokse	29
Bilag A		
	Eksempelkatalog på vurderinger af aktivering af omkostninger	31
Bilag B		
	Eksempler på fordeling af driftsomkostninger	36
Bilag C		
	Tjekliste til brug for sikring af overholdelse af konteringsvejledningen.....	40

Kapitel 1

Indledning

1.1 Baggrund for konteringsvejledningen

Der har i forbindelse med udviklingen af den nuværende benchmarkingmodel været rejst kritik fra brancheorganisationerne og selskaberne af, at benchmarkingmodellen var baseret på uensartede opgjorte driftsomkostninger. Der blev i den forbindelse efterspurgt retningslinjer for at opgøre driftsomkostningerne forud for indberetningen.

Forsyningssekretariatet har for at imødekomme dette ønske valgt at igangsætte processen med at revidere benchmarkingmodellen nu.

Tidligere er selskaberne blevet bedt om at fordele driftsomkostningerne på costdriverne *efter* året er afsluttet. Denne gang kan selskaberne fordele driftsomkostningerne på costdriverne *i løbet af* året, så selskaberne ved årets start ved, hvilke costdrivere driftsomkostningerne skal fordeles ud på. Dermed sikres et forbedret datagrundlag til den fremtidige benchmarking.

Med denne konteringsvejledning får selskaberne vejledning og tid til at skabe klarhed over arbejdsopgaverne i 2015 i forbindelse med fordeling af selskabets driftsomkostninger.

Som et led i revideringen af benchmarkingmodellen afholdt Forsyningssekretariatet to workshops i marts 2014 for at sikre en tidlig involvering af selskaberne. Efterfølgende har Forsyningssekretariatet sammensat en arbejdsgruppe, som består af repræsentanter for både kommunale selskaber (medlemmer af DANVA) og private selskaber (medlemmer af FVD) samt repræsentanter fra DANVA. Formålet og processen omkring revidering af benchmarkingmodellen og konteringsvejledningen er blevet drøftet i arbejdsgruppen, og arbejdsgruppen er kommet med forslag og forbedringer til konteringsvejledningen, som Forsyningssekretariatet har indarbejdet.

Arbejdsgruppen har en væsentlig andel i udarbejdelsen af konteringsvejledningen og Forsyningssekretariatet takker for gode diskussioner med arbejdsgruppen samt konstruktiv kritik.

1.2 Formålet med konteringsvejledningen

Konteringsvejledningen er den første vejledning i arbejdet omkring revidering af benchmarkingmodellen. Konteringsvejledningen skal bidrage til, at driftsomkostningerne fordelt på costdrivere er opgjort på en ensartet måde på tværs af selskaberne. Dermed sikres et bedre udgangspunkt til beregningerne af gennemsnitsomkostningerne, der indgår i modelarbejdet. Selskaberne skal først foretage en indberetning af de opgjorte omkostninger for 2015 i april 2016. Selskaberne vil blive informeret yderligere om dette primo 2016.

Konteringsvejledningen skal hjælpe selskaberne med at:

- » *Fordele driftsomkostninger ud på de enkelte costdrivere.* Når driftsomkostninger skal fordeles ud på en række costdrivere, er det væsentligt for sammenligneligheden, at de samme aktiviteter og processer – og dermed de samme driftsomkostninger – fordeles ud på costdriverne på samme måde af alle selskaber. Konteringsvejledningen er derfor udarbejdet for at vejlede selskaberne om, hvilke driftsomkostninger der hører til de enkelte costdrivere.
 - » *Opgøre driftsomkostningerne på en ensartet måde.* Konteringsvejledningen præciserer derfor, hvornår en omkostning skal betragtes som en driftsomkostning eller en investering, samt hvornår en omkostning kan aktiveres i henhold til årsregnskabsloven og denne vejledning. Det skyldes, at sammenligneligheden i benchmarkingmodellen også påvirkes af forskellig praksis i forhold til aktivering af omkostninger blandt selskaberne. I forhold til
-

udviklingen af en retvisende revideret benchmarkingmodel er det derfor ligeledes centralt, at selskaberne følger samme praksis for aktivering af omkostninger.

- » *Skabe klarhed over de nye elementer i indberetningen af driftsomkostninger.* Indberetning af driftsomkostninger i 2016 vil omfatte en række nye tiltag, som skal tage hånd om flere af de problemstillinger, der tidligere har været. Benchmarkingmodellen skal yderligere kunne tilpasses ved en ændring af reguleringen af vandsektoren (se mere i kapitel 2).

Selskabet har hele kalenderåret 2015 til at registrere driftsomkostninger og henføre dem til de enkelte costdrivere. Dermed er der tid for selskaberne til at skabe klarhed over indberetningsopgaven. I løbet af april 2016 skal selskaberne indberette deres driftsomkostninger fordelt på costdriverne i henhold til konteringsvejledningen. Forsyningssekretariatet har udarbejdet et regneark, hvori selskaberne kan indføre deres registreringer løbende, så selskaberne kan følge deres registreringer i løbet af 2015. Selve indberetningen af omkostningerne fordelt på costdriverne vil foregå i april 2016. Det er vigtigt, at hver enkel driftsomkostningspost kun fremgår én gang i regnearket, således at de indførte driftsomkostninger i regnearket summerer til selskabets samlede driftsomkostninger i 2015. Forsyningssekretariatet har udarbejdet en tjekliste, som fremgår af bilag C. Tjeklisten er et hjælpemiddel til og sikring af, at selskaberne følger konteringsvejledningens retningslinjer.

Forsyningssekretariatet opretter en "spørgsmål og svar"-side vedrørende konteringsvejledningen på hjemmesiden. Hvis selskabet er i tvivl om fordelingen af driftsomkostninger, og ikke kan finde et passende svar i konteringsvejledningen eller på hjemmesiden, anbefales det, at kontakte Forsyningssekretariatet.

1.3 Fremadrettet proces

Indberetningerne skal som udgangspunkt bruges til at revidere benchmarkingmodellen, der anvendes til at beregne effektiviseringskrav til driftsomkostningerne i prisloftet. Det drøftes p.t. politisk, om der fremover i stedet skal stilles effektiviseringskrav til alle omkostningerne i prisloftet. Det betyder, at selskaberne fremadrettet kan blive benchmarket på både driftsomkostninger og investeringsomkostninger.

Forsyningssekretariatet har tilrettelagt arbejdet med at revidere benchmarkingmodellen for driftsomkostningerne på en sådan måde, at arbejdet med at opgøre og fordele driftsomkostninger kan indgå som en integreret del af en benchmarkingmodel for drifts- og investeringsomkostningerne (totalomkostninger eller TOTEX).

Det er derfor vigtigt at pointere, at selskabernes arbejde i 2015 med registrering af driftsomkostninger i henhold til konteringsvejledningen vil kunne anvendes i en eventuelt kommende TOTEX-benchmarkingmodel.

1.4 Opbygning af konteringsvejledningen

Kapitel 2 giver et overblik over nye elementer til indberetningen af driftsomkostninger i forhold til sidst. I kapitel 3 er principperne for fordeling og opgørelse af driftsomkostninger op-ridset. Kapitel 4 indeholder en liste over, hvilke omkostninger der skal medtages i indberetningen, og hvilke omkostninger der skal holdes ude af indberetningen. Kapitel 5 er en vejledning til hvornår omkostninger kan aktiveres og betragtes som en investering. Kapitel 6 er en figur af et spildevandsselskab, hvor selskabet kan se et grafisk billede af costdriverne, der indgår i konteringsvejledningen. Kapitel 7 er selve konteringsvejledningen med en beskrivelse af, hvilke aktiviteter og processer der indgår i hver costdriver. Bilag A indeholder et eksempel-katalog på vurderinger af aktivering af omkostninger. Bilag B indeholder eksempler på fordeling af driftsomkostninger. Bilag C er en tjekliste til sikring af overholdelse af konteringsvejledningen.

Hver costdriver har sin egen nummererede boks, som passer med figuren. Kapitel 8 indeholder en række særlige indberetningsbokse med en vejledning til særskilt indberetning af driftsomkostninger til blandt andet 1:1 omkostninger og periodevise driftsomkostninger.

I kapitel 7 er hver costdriver beskrevet så detaljeret som muligt i en boks. Et eksempel på en costdriver-boks er vist herunder. Formålet med at inddele hver costdriver i en boks er, at give et så klart billede af costdriveren som muligt. Herunder særligt hvilke processer og aktiviteter der tilhører costdriveren. Vær opmærksom på, at der ofte er en særlig betingelse for hver costdriver, som er forklaret under punkt 4 "OBS!".

Boks 1.1 Costdriveren XX		
1.	Beskrivelse og definition	» Se rigtig boks i kapitel 7
2.	Afgrænsning	Start: Slut:
3.	Processer og aktiviteter	
4.	OBS!	
5.	Husleje og grundleje	
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	

Kapitel 2

Nye elementer i indberetningen af driftsomkostninger

Konteringsvejledningen bygger videre på, de erfaringer en række selskaber og Forsyningssekretariatet har gjort sig de sidste år. Konteringsvejledningen indeholder dog også en række nye elementer, som det er vigtigt, at selskabet har for øje før registrering af driftsomkostninger foretages. Konteringsvejledningen indeholder derfor retningslinjer for, hvordan driftsomkostningerne skal opgøres. Derudover er processerne og aktiviteterne under hver costdriver oplistet, så tvivlstilfælde kan undgås. Yderligere er en række særlige indberetningsbokse til særlige typer af omkostninger tilføjet i kapitel 8.

2.1 Driftsomkostninger og investeringsomkostninger

Når selskaberne opgør driftsomkostningerne, er det vigtigt, at alle selskaber er klar over, hvor skillelinjen mellem driftsomkostninger og investeringsomkostninger går. Konteringsvejledningen vil forsøge at give en ensartet opgørelsesmetode i forhold til, hvornår omkostningen skal allokere til driften og hvornår den skal aktiveres. Det kan i praksis være svært at sætte helt ens skillelinjer for alle selskaber. Konteringsvejledningen vil derfor give en række eksempler på, hvornår en omkostning skal allokere til driften eller aktiveres som en investering. Læs mere i kapitel 5 og se eksempler i bilag A.

Graden af aktivering af omkostninger vil også have betydning for en fremtidig TOTEX-benchmarkingmodel. Da både driftsomkostninger og investeringsomkostninger fremover vil indgå som en del af benchmarkingen, er det vigtigt, at selskaberne følger konteringsvejledningen og årsregnskabslovens regler for aktivering. Dermed sikres det, at graden af aktivering af omkostninger i de enkelte selskaber er så ensartede som muligt. Dermed kan en fremtidig TOTEX-benchmarkingmodel blive mere retvisende i opgørelsen af effektiviseringspotentialerne. Selskabet bør i vurderingerne være så objektive, retvisende og konsistente som muligt (se mere om anbefalede grænser for niveauet af aktivering i kapitel 5).

2.2 Administrationsomkostninger

Konteringsvejledningen indeholder som noget nyt en boks, der beskriver driftsomkostninger til generel administration, hvor processer som fx økonomistyring, kantineordning og indberetning til myndigheder skal henføres til. Dermed undgås det, at administrationsomkostninger fordeles efter forskellige principper hos selskaberne.

Det er vigtigt at pointere, at boksen til generel administration kun er beregnet til de administrationsomkostninger, som ikke kan henføres på en retvisende og konsistent måde til en eller flere costdrivere. Alle driftsomkostninger skal fordeles til den costdriver, som er årsag til driftsomkostningen. De administrative omkostninger, som er mulige at henføre retvisende og konsistent til en eller flere costdrivere, skal derfor allokere til de retvisende costdrivere. Det fremgår af kapitel 7 under processer og aktiviteter til costdriverne, hvilke administrationsomkostninger der hører til de forskellige costdrivere, og hvilke administrative omkostninger der skal henføres til generel administration.

Det er derfor vigtigt at understrege, at alle administrative driftsomkostninger, som skyldes aktiviteter til en costdriver, skal fordeles til den pågældende costdriver. Fx skal driftsomkostninger i forbindelse med møder og kvalitetssikring af spildevand henføres til costdriveren renseanlæg. De konkrete administrative aktiviteter og processer er beskrevet under processer og aktiviteter under hver enkelt costdriver i kapitel 7.

Forsyningssekretariatet vil efter indberetningen i samarbejde med arbejdsgruppen vurdere, hvordan driftsomkostningerne til generel administration bedst indregnes i benchmarkingmodellen. Det vigtigste er, at selskaberne fordeler driftsomkostninger ud på costdriverne efter de samme principper, og at de er klar over, hvilke aktiviteter og processer der er indeholdt i hver costdriver.

2.3 Driftsomkostninger til miljø- og servicemål

Driftsomkostninger, der er godkendt som miljø- og servicemål, skal henføres til den costdriver, som er mest retvisende til den enkelte miljø- og servicemålsaktivitet. I kapitel 7 under processer og aktiviteter under hver costdriver vil de fleste miljø- og servicemål fremgå. Selskabet skal henføre driftsomkostninger fra miljø- og servicemål til de mest retvisende costdrivere.

For drikkevandsselskaber er der tre miljø- og servicemål, som skal indberettes separat i boks 8.4 i kapitel 8. De miljø- og servicemål, som skal indberettes separat, er:

- » Erstatning til lodsejere
- » Skovrejsning
- » Dyrkningsrestriktioner i forbindelse med grundvandsbeskyttelse

Det skyldes, at der ikke findes en retvisende costdriver til disse miljø- og servicemål for drikkevandsselskaber. Hvis selskabet har driftsomkostninger til de tre særlige aktiviteter, men de ikke er godkendt som miljø- og servicemål, skal selskabet stadig henføre dem til boks 8.4.

Som det vil fremgå af kapitel 4, skal driftsomkostninger til miljø- og servicemål derfor medtages i de samlede driftsomkostninger og fordeles ud på en costdriver (bortset fra de tre ovenstående aktiviteter).

Det er vigtigt at understrege, at driftsomkostninger til miljø- og servicemål efter de gældende regler indgår som et tillæg til prisloftet, og at der ikke bliver stillet effektiviseringskrav til tillægget¹. Effektiviseringskrav stilles kun til driftsomkostninger i prisloftet (DOiPL). Driftsomkostninger til miljø- og servicemål medtages kun i costdriverne for at beregne gennemsnitsomkostningerne i benchmarkingmodellen.

2.4 Hvorfor skal driftsomkostninger til miljø- og servicemål henføres til costdriverne?

Det er vigtigt at inkludere størstedelen af selskabernes driftsomkostninger under de enkelte costdrivere. Dette gælder også driftsomkostninger til de fleste miljø- og servicemål.

En generel problemstilling med miljø- og servicemål er, at aktiviteten skal være ny for, at et selskab kan få et tillæg herfor i prisloftet, dvs. at selskabet først har indført aktiviteten efter 2005. Dette betyder, at den samme aktivitet, som udføres af to selskaber, for det ene selskab kan udløse et tillæg for miljø- og servicemål, mens den for det andet selskab vil indgå i de almindelige driftsomkostninger, idet det andet selskab allerede udførte tiltaget i 2005. Det er derfor vigtigt, at driftsomkostningerne til miljø- og servicemål som udgangspunkt henføres til de retvisende costdrivere.

Når selskaberne henfører driftsomkostningerne til de fleste miljø- og servicemål til de retvisende costdrivere, anvendes dette kun til udarbejdelsen af den nye benchmarkingmodel. Såfremt et selskab har fået godkendt et tillæg for miljø- og servicemål, er dette stadig et miljø- og servicemål i prisloftet efter de gældende regler.

¹ Jf. prisloftbekendtgørelsen af 08/02/2013

Driftsomkostningerne til miljø- og servicemål betragtes ved udarbejdelsen af benchmarking-modellen som "almindelige driftsomkostninger", men i forbindelse med selve prisloftet er godkendte miljø- og servicemål stadig friholdt for effektiviseringskrav².

2.5 1:1 omkostninger

Alle godkendte 1:1 omkostninger skal henføres til boks 8.1. Det vil sige, at ingen 1:1 omkostninger skal henføres til costdriverne.

1:1 omkostninger er vigtige at medtage separat, da den nye TOTEX-benchmarking kan komme til at indebære, at der fremover også skal benchmarkes på driftsomkostninger til visse 1:1 omkostninger.

Da det p.t. ikke er klart, hvad en eventuel revideret vandsektorlov vil indebære, vil Forsyningssekretariatet medtage disse driftsomkostninger separat, så det bliver muligt at tage højde for dem i overensstemmelse med den nye regulering.

2.6 Husleje og grundleje

Husleje og grundleje skal indberettes som et særskilt punkt til hver costdriver, hvilket også fremgår af indberetningsboksene.

Hvis selskabet for eksempel har husleje og grundleje til nogle af vandværksbygningerne, skal husleje- og grundlejeomkostningerne indberettes som et særskilt punkt til costdriveren vandværker. Husleje og grundleje til administrationsbygningen skal ligeledes indberettes særskilt til generel administration. Dermed kan der tages højde for forskelle for selskaber, der ejer og lejer grunde og bygninger.

2.7 Periodevise driftsomkostninger

Periodevise driftsomkostninger, som opfylder kriterierne herfor, skal henføres til boks 8.2 i kapitel 8. Kriteriet for, at en aktivitet kan være en periodevis driftsomkostning, er følgende:

- » Driftsomkostningen til den periodevise aktivitet skal være på minimum 3 pct. af selskabets samlede driftsomkostninger
- » Aktiviteten og den deraf følgende driftsomkostning skal være af særlig karakter, og må kun indtræffe sjældent (ikke hyppigere end hvert 5. år).

Se mere under periodevise driftsomkostninger i kapitel 4.

Periodevise driftsomkostninger skal ikke henføres til costdriverne, da det kan skævvride beregningerne af gennemsnitsomkostningerne i modellen. Periodevise driftsomkostninger vil ikke være retvisende at medtage direkte i beregningerne til modellen, da benchmarkingmodellen bruges hvert år, og de periodevise driftsomkostninger kun indtræffer sjældent. Periodevise driftsomkostninger kan derfor skævvride benchmarkingmodellens resultater, og skal derfor holdes ude. De periodevise driftsomkostninger skal i stedet indberettes til boks 8.2, hvorefter Forsyningssekretariatet vil vurdere behandlingen af dem i benchmarkingen.

2.8 Hovedcostdrivere

I kapitel 7 fremgår det, hvilke aktiviteter og processer der indgår i costdriverne. Der er dog en række specielle typer af driftsomkostninger, som er svære at fordele ensartet ud på costdriverne. Det gælder fx aktiviteter som vagtordninger og SRO-systemer, som gerne vedrører hele

² Jf. prisloftbekendtgørelsen af 08/02/2013

selskabets drift. Det er dog svært at sikre en ensartet fordeling af denne type af driftsomkostninger. Derfor er det valgt, at de skal henføres til to hovedcostdrivere. For spildevand er hovedcostdriverne pumpestationer (for transportdelen) og renseanlæg (for rensningsdelen).

Pumpestationer og renseanlæg er gode costdrivere at fordele sådanne driftsomkostninger ud på, da det er sandsynligt - at jo flere pumpestationer og jo større renseanlæg - jo højere er driftsomkostningerne til vagtordninger og SRO-systemer.

Det fremgår af indledningen i kapitel 7, hvilke specielle aktiviteter og processer som skal henføres til hovedcostdriverne. I bilag B er der yderligere givet en række eksempler på fordeling af sådanne driftsomkostninger.

2.9 Hvordan udvikles benchmarkingmodellen ud fra selskabernes indberetninger

Selskaberne skal i april 2016 indberette driftsomkostninger fordelt på costdriver-niveau samt en opgørelse over de underliggende forhold til hver costdriver.

Forsyningssekretariatet går derefter i gang med at estimere, i hvor stor grad de underliggende forhold til den enkelte costdriver driver driftsomkostningerne. Det er derfor vigtigt, at de indberettede driftsomkostninger på costdriver-niveau og de underliggende forhold er korrekt og retvisende opgjort. Hvis et selskab overvurderer eller undervurderer driftsomkostningerne, og dermed fejlindberetter niveauet af driftsomkostninger til en costdriver, er der risiko for at modellen skævvrides. Dermed kan benchmarkingmodellen blive mindre retvisende til at udmåle effektiviseringspotentialer. Forsyningssekretariatet vil dog i de efterfølgende statistiske analyser sikre, at betydningen af dette forhold bliver reduceret. Hvis et selskab i høj grad overvurderer eller undervurderer driftsomkostningerne, kan det medføre, at selskabets indberetning tages ud som "outlier". Det betyder, at den ikke vil indgå i beregningerne til benchmarkingmodellen.

Efter samme princip er det afgørende, at selskabet indberetter de korrekte underliggende forhold. I modsatte tilfælde vil beregningerne til modellen ligeledes skævvrides.

Kapitel 3

Principper for fordeling af driftsomkostninger

I kapitel 7 og 8 er de fleste aktiviteter og processer beskrevet under hver costdriver. Driftsomkostningerne skal fordeles ud på costdriverne i henhold til vejledningen i kapitel 7 og 8.

Registrering og indberetning af driftsomkostninger til den reviderede benchmarkingmodel skal følge de generelle principper for fordeling af driftsomkostninger, som fremgår nedenfor:

- » **Objektivt:** Fordeling af driftsomkostninger på costdriverne skal følge konteringsvejledningens principper, og skal fordeles efter objektive kriterier.
- » **Årsagssammenhæng:** En driftsomkostning skal henføres til den costdriver, som medfører driftsomkostningen.
- » **Retvisende:** Ved fordeling af driftsomkostninger til flere costdrivere bør driftsomkostningerne fordeles ved en retvisende metode, som afspejler selskabets reelle forhold.
- » **Konsistent:** Opgørelsen og fordelingen af driftsomkostninger bør være konsistent i forhold til konteringsvejledningens definitioner og principper.

3.1 Årsregnskabslovens principper

Den samlede opgørelse af driftsomkostninger skal generelt følge årsregnskabslovens principper. Konteringsvejledningen giver en række ekstra retningslinjer for, hvordan driftsomkostningerne fordeles på costdriver-niveau. Ved indberetningen af driftsomkostningerne skal selskabet fratrage en række særlige typer af driftsomkostninger. Det fremgår klart af kapitel 4, hvilke driftsomkostninger der skal medtages, og hvilke der skal holdes ude af indberetningen.

3.2 Periodiseringsprincip

Opgørelsen af driftsomkostninger skal følge årsregnskabslovens periodiseringsprincip.

Af årsregnskabsloven fremgår det, at man ved udarbejdelsen af årsregnskabet skal foretage en periodisering af selskabets indtægter og udgifter. Dette betyder, at man skal medtage de indtægter og udgifter, der er opstået i det år regnskabsåret omfatter, uanset hvornår betalingen finder sted.

Med andre ord: Udgifter (og indtægter) skal indgå i det regnskabsår, de vedrører, uanset tidspunktet for deres betaling.

Dette princip anvendes også ved angivelse og fordeling af driftsomkostningerne til de enkelte costdrivere. Selskabet skal fordele de driftsomkostninger, som er opstået i året 2015, uanset hvornår betalingen finder sted. Dvs. en driftsomkostning, som først betales i f.eks. januar 2016, men vedrører driften i 2015, skal indgå i opgørelsen af selskabets driftsomkostninger for 2015. Tilsvarende skal en betaling i f.eks. januar 2015, som vedrører driften i 2014, ikke indgå i opgørelsen af selskabets driftsomkostninger for 2015.

3.3 Fordeling af indirekte omkostninger

Selskaber bruger i praksis forskellige regnskabsmetoder til fordeling af indirekte omkostninger – fx full cost, direct cost eller nøgletalsfordelinger. Konteringsvejledningen kan derfor ikke give en ensartet instruks til, hvordan selskabet skal fordele de indirekte omkostninger ud på costdriverne. Selskabet skal dog fordele omkostningerne i henhold til de aktiviteter og processer, som fremgår af kapitel 7 og 8.

Nogle selskaber har fx indbygget omkostninger til de generelle administrationsudgifter som overhead i timeprisen for den enkelte medarbejder. De administrationsomkostninger skal "pilles" ud og konteres under generel administration.

Det er selskabets ansvar at opsplutte driftsomkostninger og indirekte omkostninger på en objektiv, retvisende og konsistent måde, så driftsomkostningerne henføres til costdriverne i henhold til vejledningen.

3.4 Fordelingsnøgler

Der kan være driftsomkostninger, som i selskabets regnskabssystem er samlet under én post, men som egentlig skal henføres til flere costdrivere i forhold til konteringsvejledningen. I dette tilfælde kan der anvendes en fordelingsnøgle. Selskaberne vælger selv den mest retvisende fordelingsnøgle i henhold til kapitel 7 og 8. Fordelingsnøglen skal dog opfylde de generelle principper for fordeling af driftsomkostninger og være objektiv, have årsagssammenhæng, være retvisende og konsistent.

Kapitel 4

Hvilke driftsomkostninger skal medtages og hvilke skal holdes ude af indberetningen

Alle driftsomkostninger skal medtages i udgangspunktet inklusiv driftsomkostningerne tilhørende punkterne i den grønne liste nedenfor.

Driftsomkostningerne, som indgår i den røde liste, er vigtige at holde ude af indberetningen. Nogle af de røde punkter skal dog indberettes separat i kapitel 8.

Figur 4.1 Driftsomkostninger

Disse overordnede driftsomkostningskategorier er yderligere specificeret i følgende underafsnit.

Særlige forhold

Driftsomkostninger i forbindelse med særlige forhold skal medtages i driftsomkostningerne til den retvisende costdriver. Fx skal meromkostninger til særligt lange råvandsledninger (drikkevand) eller skærpet rensning som følge af skærpede udledningskrav (spildevand) medtages under henholdsvis boringer og renseanlæg.

Selskaber med særlige forhold skal desuden angive det særlige forhold samt meromkostningen til det særlige forhold i et kommentarfelt under den relevante costdriver. Forsyningssekretariatet kan derefter vurdere, hvordan særlige forhold bedst muligt kan indgå i modellen.

Miljø- og servicemål

Driftsomkostninger til miljø- og servicemål skal henføres til den mest retvisende costdriver for den enkelte aktivitet. I kapitel 7 er de fleste miljø- og servicemål oplistet under aktiviteter og processer.

Driftsomkostninger til alle miljø- og servicemål (bortset fra erstatning til lodsejere, skovrejsning og dyrkningsrestriktioner for drikkevandsselskaber) skal derfor indgå i beregningerne til modellen. Se uddybende beskrivelse af formålet med at medtage miljø- og servicemål i costdriverne under afsnit 2.3 og 2.4 i kapitel 2.

1:1 omkostninger

1:1 omkostninger skal ikke medtages i indberetningen af driftsomkostninger til costdriverne. 1:1 omkostninger skal indføres særskilt til boks 8.1.

1:1 omkostninger, som ikke skal medtages, omfatter normalt:

- » Betaling til Forsyningssekretariatet
- » Betalinger for ordinært medlemskab af DANVA og FVD
- » Nødvendige revisorerklæringer ved indberetninger til Forsyningssekretariatet (investeringsregnskab, reguleringsregnskab, intern overvågning)
- » Tjenestemandspensioner
- » Køb af ydelser og produkter hos et andet vandselskab, der er omfattet af prisloftreguleringen
- » Skatter samt uundgåelige afgifter
- » Ejendomsskatter
- » Betaling af selskabsskatter
- » Vandsamarbejder etableret i medfør af vandforsyningslovens § 48
- » Afgift af ledningsført vand, hvori et bidrag til grundvandsbeskyttelse på 67 øre pr. m³ indgår. (Kun for drikkevand)
- » Spildevandsafgift
- » Deponeringsafgift, tillægsafgift på affald og CO₂ afgift på affald

Driftsomkostninger til tilknyttede aktiviteter

Driftsomkostninger fra tilknyttede aktiviteter skal ikke medtages i indberetningen til den reviderede benchmarkingmodel.

Driftsomkostninger til tilknyttede aktiviteter er ikke en del af prisloftet, og skal derfor holdes ude af indberetningen.

 Moms

Prislofterne opgøres eksklusiv moms. Driftsomkostningerne skal derfor opgøres eksklusiv moms.

 Tab på debitorer

Tab på debitorer er defineret som den tabte indtægt. Tab på debitorer omfatter både konstaterede tab samt hensættelser. Den tabte indtægt eller hensættelser skal derfor ikke modregnes i driftsomkostningerne.

 Periodevise driftsomkostninger

For at en driftsomkostning kan betegnes som periodevis, og dermed skal holdes ude af indberetningen, skal følgende kriterier gælde:

- » Driftsomkostningen til den periodevis aktivitet skal være på minimum 3 pct. af selskabets samlede driftsomkostninger
- » Aktiviteten og den deraf følgende driftsomkostning skal være af særlig karakter, og må kun indtræffe sjældent (ikke hyppigere end hvert 5. år).

Da der er mange almindelige aktiviteter i driften af et vandselskab, som indtræffer med et par års mellemrum, er det vigtigt, at selskabet foretager en objektiv vurdering af, om den periodevis aktivitet er af særlig karakter.

Herunder følger to eksempler på, hvad der kan vurderes som en periodevis driftsomkostning.

- » Selskabet foretager udskiftning af batterier i fjernaflæste målere hvert 5. – 10. år. I 2015 udgør de samlede driftsomkostninger til at udskifte batterier mere end 3 pct. af selskabets samlede driftsomkostninger. Det er en periodevis driftsomkostning, da det er en aktivitet, som indtræffer sjældent (mere end 5 år mellem aktiviteten), og samlet set udgør driftsomkostningerne i 2015 mere end 3 pct. af de samlede driftsomkostninger i 2015.
- » Selskabet foretager oprensning af tre slambede i 2015. De tre slambede oprenses hvert 10. år. Driftsomkostningerne til at oprense de tre slambede i 2015 udgør mere end 3 pct. af de samlede driftsomkostninger i 2015. Det er en periodevis driftsomkostning, da det er en aktivitet, som indtræffer sjældent (mere end 5 år mellem aktiviteten), og samlet set udgør driftsomkostningerne i 2015 mere end 3 pct. af de samlede driftsomkostninger i 2015.

Såfremt et selskab har periodevise driftsomkostninger skal selskabet udspecificere dette i boks 8.2. Det gælder uanset om selskabet har et godkendt tillæg til disse omkostninger, eller om de indgår i de almindelige driftsomkostninger.

Selskabet skal for hver type opgave med periodevise driftsomkostninger, beskrive opgaven, angive hvor ofte denne opgave udføres samt angive driftsomkostningerne til opgaven. Driftsomkostningerne til opgaven skal indeholde de samlede driftsomkostninger til opgaven i det år, hvor opgaven udføres.

Grunden til at periodevise driftsomkostninger ikke skal fordeles ud på costdriverne og at ovenstående definitioner er valgt, er, at store periodevise driftsomkostninger kan skævvride beregningerne af gennemsnitsomkostningerne i modellen. Det er derfor valgt at separere de store periodevise driftsomkostninger fra de øvrige driftsomkostninger.

På baggrund af selskabernes opgørelse kan Forsyningssekretariatet forholde sig til hver af de periodevise opgaver, således at driftsomkostningerne til disse opgaver bliver inkluderet det rette sted ved revideringen af benchmarkingmodellen.

Køb af produkter og ydelser i et andet vandselskab som ikke er omfattet af prisloftreguleringen

Køb af produkter og ydelser hos et andet vandselskab, som ikke er omfattet af prisloftreguleringen, skal angives og beskrives i boks 8.3.

Baggrunden for dette er, at driftsomkostninger, som betales til et ikke-reguleret vandselskab ikke beskrives i benchmarkingmodellen, da de underliggende forhold ikke medregnes i modellen. En fordeling af disse driftsomkostninger på de angivne costdrivere kan derfor være misvisende.

Uforudsete hændelser/Force majeure

Der kan opstå uforudsete hændelser, som bevirker, at et selskab har forøgede driftsomkostninger. Dette kan eksempelvis være i forbindelse med kollaps, brand, terror eller uheld samt ved pludseligt opstået forurening jf. prisloftbekendtgørelsens § 30, stk. 1 og 2.

Såfremt selskabet i 2015 har haft forøgede driftsomkostninger på grund af ekstraordinære uforudsete hændelser, skal selskabet opgøre omkostningerne i forbindelse med hændelsen og indberette disse omkostninger særskilt. Dette gælder kun såfremt hændelsen falder ind under § 30, stk. 1 og 2 i prisloftbekendtgørelsen. Er selskabet i tvivl anbefales det at kontakte Forsyningssekretariatet.

OBS!**Indtægter fra energiproduktion**

Indtægter fra salg af energi må ikke modregnes i opgørelsen af driftsomkostningerne. Det vil skævvride beregningen af costdrivernes gennemsnitsomkostninger. Benchmarkingmodellen skal måle selskabernes reelle omkostningsniveau. Selskaber som sælger energi fra fx biogas, vindmøller eller solceller må ikke modregne indtægten i driftsomkostningerne, da det i så fald ikke vil være de reelle driftsomkostninger, som indberettes til benchmarkingen.

I tilfælde, hvor selskaber modregner indtægter fra salg af energi i driftsomkostningerne, kan det risikere at stille andre selskaber dårligere i benchmarkingen. Selskaber, der modregner indtægten, vil nemlig have kunstigt lave driftsomkostninger i benchmarkingen. Selskaberne kan dermed fremstå effektive i benchmarkingen, hvilket kan medføre, at andre selskaber får beregnet for høje effektiviseringspotentialer.

For at undgå den fejlkilde er det vigtigt, at indtægter fra salg af energi ikke modregnes i opgørelsen af driftsomkostningerne.

Det bemærkes yderligere, at driftsomkostningerne som indberettes her ikke underlægges et effektiviseringskrav. Driftsomkostningerne bruges til beregning af benchmarkingmodellen. Det er driftsomkostningerne i prisloftet (DOiPL), som underlægges effektiviseringskrav³.

Afskrivninger

Afskrivninger, nedskrivninger og regnskabsmæssige tab/gevinster på afhændede anlægsaktiver skal ikke indgå i driftsomkostningerne. Den fulde salgssum ved salg af anlæg skal indregnes i investeringsregnskabet.

³ Jf. prisloftbekendtgørelsen af 08/02/2013

Kapitel 5

Vejledning til hvornår omkostninger skal aktiveres

Selskaberne sammenlignes i benchmarkingmodellen på driftsomkostningerne. Det enkelte selskabs praksis i forhold til adskillelsen mellem drift og anlæg vil påvirke niveauet for driftsomkostningerne, og vil derfor have en indirekte effekt på benchmarkingmodellen. For at få den bedst mulige datakvalitet er det vigtigt, at vandselskaberne til brug for benchmarkingen så vidt muligt opgør driftsomkostninger og investeringsomkostninger på samme måde.

I dette afsnit gives en kort vejledning i, hvordan der skal skelnes mellem drift og anlæg, før selskabet indberetter driftsomkostninger i forhold til konteringsvejledningen. Vejledningen kan dermed bidrage til, at der opnås en hensigtsmæssig og ensartet praksis i indberetningerne til Forsyningssekretariatet. Vejledningen er ikke fyldestgørende i forhold til mange problemstillinger i sondringen mellem drift og anlæg, og selskaberne skal fortsat vurdere hver omkostningspost i forhold til sund fornuft, ret og rimelighed.

Konteringsvejledningen er opbygget efter årsregnskabslovens generelle bestemmelser for drift og anlægsaktiver. Konteringsvejledningen går dog i nogle tilfælde videre end årsregnskabsloven, da den retter sig mod den reguleringsmæssige sondring mellem drift og aktiver⁴.

5.1 Hvilke omkostninger skal aktiveres – materielle og immaterielle anlægsaktiver

Ifølge årsregnskabsloven defineres materielle anlægsaktiver som fysiske aktiver, der besiddes af virksomheden til brug i produktion eller distribution af varer eller tjenesteydelser med henblik på udlejning eller til administrative formål, og som er til vedvarende eje eller brug i mere end 1 år og under virksomhedens kontrol. Immaterielle anlægsaktiver skal ligeledes være under virksomhedens kontrol (se også bilag A om immaterielle anlægsaktiver). Både materielle og immaterielle anlægsaktiver anskaffes med henblik på direkte eller indirekte at opnå fremtidige økonomiske fordele.

Et anlægsaktiv kan indregnes som et aktiv, når det er sandsynligt at:

- » Fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden
- » Aktivet er under virksomhedens kontrol og
- » Aktivet er et resultat af tidligere perioders begivenheder

Alle aktiver, der opfylder ovenstående definition, skal aktiveres og afskrives over aktivets brugstid.

Omkostninger til småaktiver, som enkeltvis ikke har en betydelig økonomisk værdi, vil normalt falde under den aktiveringsgrænse, som virksomheden har vedtaget og derfor ikke blive aktiveret. I praksis er det dog muligt at anskaffe en række mindre aktiver med ensartet standardlevetid og formål, og "bunke" anskaffelsesværdien af disse med henblik på en samlet aktivering af omkostningen.

⁴ Vejledningen om aktivering af omkostninger er baseret på DANVAs vejledning nr. 89

5.2 Vedligeholdelse (drift) eller forbedring (investering)

Omkostninger, der vedrører et aktiv, som er taget i brug, skal vurderes på samme måde, som hvis aktivet endnu ikke er taget i brug. Hvis omkostningen opfylder ovenstående definition i afsnit 5.1, skal omkostningen aktiveres og afskrives over brugstiden. Omkostninger afholdt i relation til eksisterende anlægsaktiver skal medtages som et anlægsaktiv, hvis mindst én af følgende betingelser er opfyldt:

- » De afholdte omkostninger medfører en forlængelse af levetiden på det oprindelige aktiv
- » De afholdte omkostninger medfører, at det oprindelige aktiv bliver forbedret, og kan generere flere indtægter til virksomheden eller medføre besparelser på omkostningerne.

Omkostninger til vedligeholdelse, som ikke opfylder definitionen på et materielt eller immaterielt anlægsaktiv, skal omkostningsføres i det regnskabsår, de afholdes.

5.3 Anlægsprojekter

Ofte ved større anlægsprojekter vil selskabets nye anlæg idriftsættes løbende i takt med anlægsprojektets udførelse. Flere omkostninger vil derfor komme efter, at aktivet er taget endeligt i brug. Her anbefales det, at selskabet aktiverer de afholdte omkostninger ved ibrugtagning. Efterfølgende afholdte omkostninger bør ligeledes aktiveres særskilt og afskrives over aktivets levetid. Hvis selskabet vurderer at have usædvanligt mange eller store anlægsprojekter i løbet af 2015, bedes det gøre opmærksom herpå i indberetningen, således at Forsyningssekretariatet er opmærksomt på forholdet.

5.4 Opsummering på anlægsomkostninger

Alle investeringer i nyanlæg, udskiftninger af eksisterende anlæg, levetidsforlængelser, renoveringer og forbedringer af eksisterende anlæg bør betragtes som en investering, såfremt de opfylder årsregnskabslovens bestemmelser for aktivering af materielle eller immaterielle anlægsaktiver, som også er gengivet i afsnit 5.1 og 5.2.

I de situationer, hvor der kan være argumenter for henføring af en aktivitet til både drift og anlæg, skal der foretages en vurdering af, hvilke argumenter der vejer tungest. Selskabets vurdering bør være objektiv, retvisende og tilsvarende hvad en ekstern revision ville vurdere.

5.5 Fordeling af indirekte omkostninger – drift eller investering

Indirekte omkostninger (overheads) kan aktiveres som en del af aktivets værdi. Det er centralt, at de indirekte omkostninger opgøres og måles til kostpris i opgørelsen, hvilket årsregnskabsloven også beskriver.

Indirekte omkostninger, der kan aktiveres, er karakteriseret ved at være:

- » Omkostninger som er foranlediget af arbejdet (fx ved renoveringer)
- » Omkostningerne skal være afholdt i fremstillingsperioden

Indirekte omkostninger kan indregnes som en del af aktivets kostpris. Indirekte omkostninger er de omkostninger, som ikke direkte kan henføres til aktivet, men alligevel er foranlediget af anskaffelsen af aktivet.

Omkostningerne skal være afholdt i fremstillingsperioden. Indirekte omkostninger kan normalt indregnes som en del af aktivet ved at beregne overheadtillæg på fx medarbejderes kostpris eller kostprisen for brug af selskabets køretøjer. Overheadtillægget pr. time kan beregnes som de indirekte omkostninger, der er forbundet med medarbejdere, som helt eller delvist arbejder på fremstillingen af anlægsaktiver delt med antal samlede arbejdstimer. Kostprisen for medarbejderne inkl. overheadtillægget indregnes herefter på anlægsaktiver eller som omkostning i driften på baggrund af faktisk tidsforbrug registreret af medarbejderen. På lignende måde kan der beregnes overheadtillæg til kostprisen for brug af selskabets køretøjer.

Indirekte omkostninger kan derfor indregnes som en del af investeringsomkostningerne.

Indirekte omkostninger kan også omfatte en del af selskabets faste driftsomkostninger. De faste omkostninger er den del af omkostningerne, som er uafhængige af produktionens størrelse. De faste omkostninger vil derfor være på samme niveau uanset antallet af anlægsprojekter. Driftsomkostningerne kan blive unormalt lave i perioder med mange anlægsprojekter. Selskabet skal derfor være særlig opmærksom på denne problemstilling og bemærke i indberetningsskemaet, hvis selskabet har unaturligt lave faste omkostninger som følge af mange anlægsprojekter.

5.6 Køb af ydelser fra serviceselskab

Selskaber, der er organiseret under et overordnet serviceselskab, skal opsplitte og henføre alle driftsomkostninger i forhold til vejledningen i kapitel 7 og 8. Når selskabet fordeler omkostningerne til costdriverne, skal det ske efter principperne om objektivitet, årsagssammenhæng, retvisende og konsistent fordeling. Det vil sige, at hvis selskabet fx får en faktura fra serviceselskabet, der både indeholder køretid til vedligehold af borer, arealpleje af vandværk og aflæsning af målere, skal fakturaen splittes op, så de korrekte og retvisende driftsomkostninger fordeles til henholdsvis costdriverne borer, vandværker og målere og kunder.

Køb af serviceydelser fra serviceselskabet skal ligeledes henføres til de retvisende costdrivere i henhold til kapitel 7. Fx skal køb af GIS og LER registrering fra serviceselskabet henføres til costdriveren ledninger.

Selskaber, der er organiseret under et overordnet serviceselskab, skal derfor opsplitte de underordnede driftsomkostninger og henføre dem til de retvisende costdrivere. Det er vigtigt, at selskabet ikke blot fordeler driftsomkostningerne til generel administration eller en anden tilfældig costdriver. Selskabet skal i stedet henføre driftsomkostningerne til den costdriver, der er årsag til driftsomkostningen. Se kapitel 7 for hvilke aktiviteter og processer der hører under hver costdriver.

Hvis køb af ydelser fra serviceselskabet skal fordeles mellem flere forsyningselskaber, kan beløbet fordeles forholdsmæssigt mellem forsyningselskaberne ud fra en nøgletalsfordeling. Fordelingsnøglen skal opfylde kriterierne om at være objektiv, have årsagssammenhæng, være retvisende og konsistent.

5.7 Investeringer i et serviceselskab

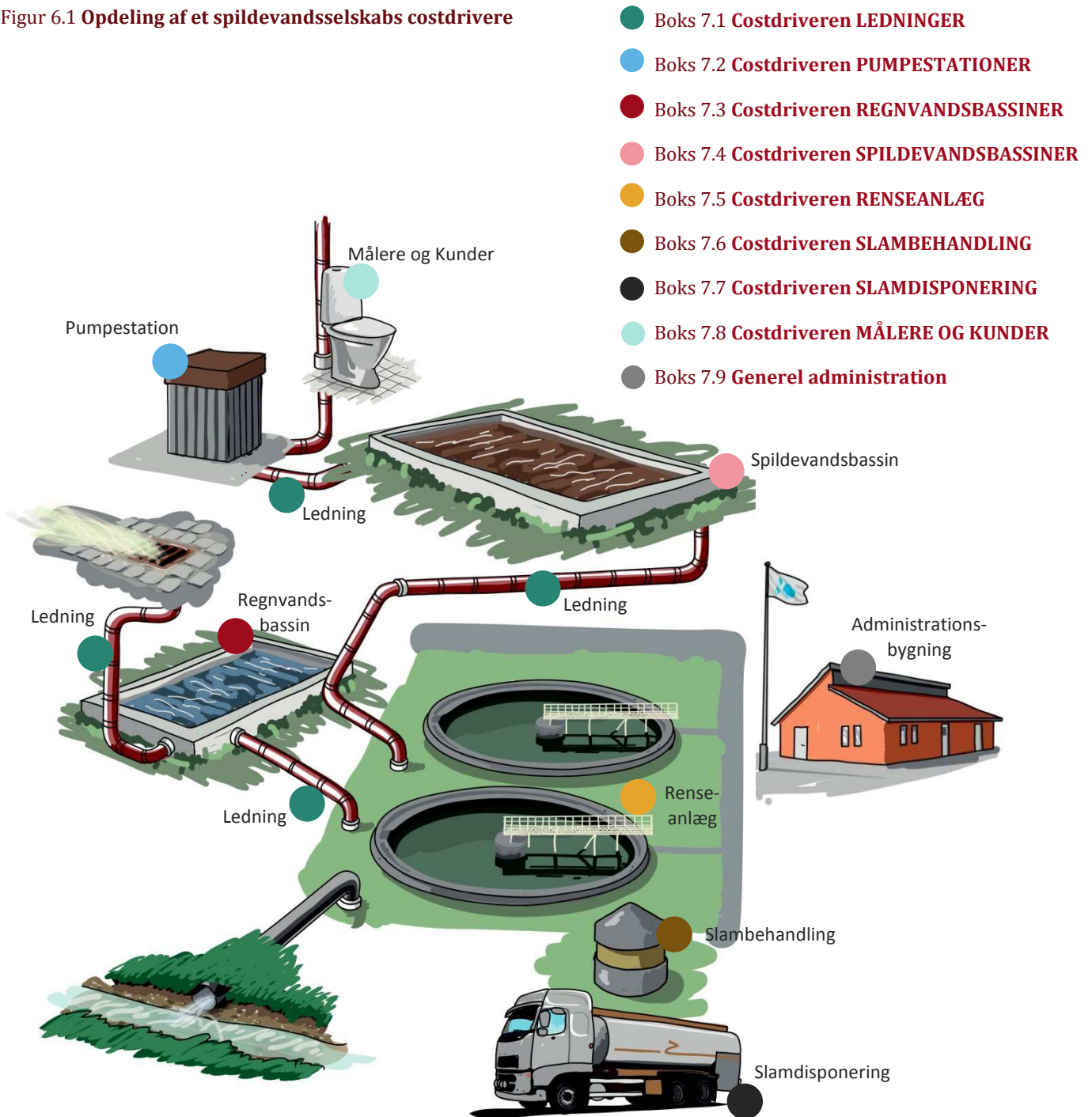
Hvis aktiver til serviceaktiviteter besluttet anskaffet i fællesskab mellem forsyningselskaberne, ved eksempelvis anskaffelse af et it-system, kan anskaffessummen fordeles forholdsmæssigt på de enkelte forsyningselskaber ud fra en nøgletalsfordeling. Fordelingsnøglen skal opfylde kriterierne om at være objektiv, have årsagssammenhæng, være retvisende og konsistent.

Kapitel 6

Opdeling af et spildevandsselskabs costdrivere

Nedenfor ses en figur, der viser opdelingen af spildevandsselskabernes costdrivere.

Figur 6.1 Opdeling af et spildevandsselskabs costdrivere

Kapitel 7

Konteringsvejledningen – Costdriverne

I det følgende er selve konteringsvejledningen med en beskrivelse af, hvilke aktiviteter og processer der indgår i hver costdriver. Hver costdriver har sin egen boks, som passer med tallet i figuren ovenover.

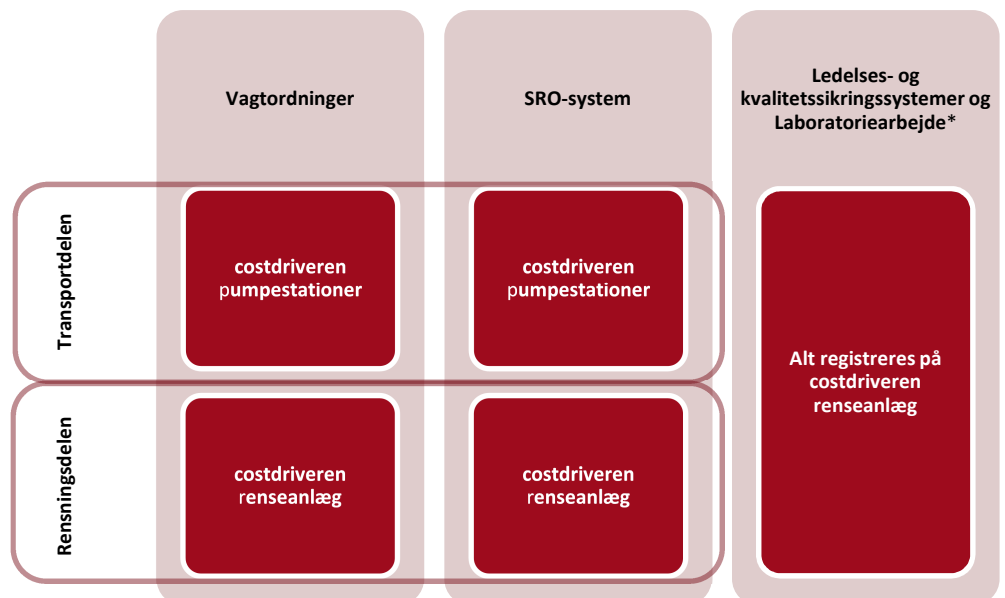
I forbindelse med indberetningen af driftsomkostningerne vil selskaberne have et regneark til rådighed, hvor selskaberne kan indføre deres indberetning.

For spildevandsselskaber findes der aktiviteter, som omhandler hele virksomhedens drift, og som er svære at fordele retvisende ud på flere forskellige costdrivere jf. afsnit 2.8. Dette drejer sig om aktiviteterne til:

- » Vagtordninger
- » SRO-system
- » Ledelses- og kvalitetssikringssystemer
- » Laboratoriearbejde som prøvetagning og analyser af prøver

Driftsomkostninger i forbindelse med disse aktiviteter skal tildeles to forskellige hovedcostdrivere alt efter, hvilken type af aktivitet der udføres samt om aktiviteten udføres på transportdelen eller rensningsdelen af selskabet. I figur 7.1 er angivet hvilken hovedcostdriver driftsomkostninger for de enkelte aktiviteter skal tildeles. Eksempelvis skal driftsomkostningerne til SRO-systemet for transportdelen tildeles costdriveren pumpestationer.

Figur 7.1 Fordeling af driftsomkostninger

*: Laboratoriearbejde omfatter prøvetagning og analyser af prøver samt drift af laboratorie.

Nogle få selskaber har ikke et renselanlæg, pumpestationer eller ledninger. Selskaber uden et renselanlæg, pumpestationer eller ledninger, skal alligevel henføre driftsomkostningerne til ovenstående aktiviteter til costdriveren for renselanlæg, costdriveren for pumpestationer og costdriveren for ledninger. Forsyningssekretariatet vil derefter i forbindelse med udformnin-

gen af modellen tage hensyn til, at selskaber uden renseanlæg, pumpestationer eller ledninger bliver kompenseret for ovenstående aktiviteter.

Selskaber skal derfor tildele selskabets driftsomkostninger til vagtordning, SRO, ledelses- og kvalitetssikringssystemer og laboratoriarbejde på de nævnte costdrivere efter ovenstående beskrivelse. Derved indgår selskabernes driftsomkostninger på samme måde i costdriverne.

I boks 7.1 – 7.9 er hver enkelt costdriver beskrevet. Herunder:

1. En beskrivelse af costdriveren.
2. Afgrænsning af start- og slutpunkt for costdriveren.
3. Processer og aktiviteter indeholdt i costdriverne.
4. OBS for costdriveren.
5. Eventuel husleje eller grundleje omkostninger i forbindelse med costdriveren. (Udeholdt når det ikke er relevant.)
6. Særlige forhold og øvrige kommentarer.
7. Eventuelle ekstra elementer.

Boks 7.1 Costdriveren LEDNINGER		
1.	Beskrivelse og definition	Ledninger transporterer spildevand og regnvand fra forbrugeren og vejene til renseanlægget eller direkte til recipient. Ledninger udgør både spildevandsledninger, regnvandsledninger, åbne regnvandsledninger, trykledninger og stikledninger samt rørbassiner.
2.	Afgrænsning	Start: Ved ledningsnettets start ved skel. Slut: Ved ledningsnettets ende ved renseanlæg eller recipient.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Arbejde med uvedkommende vand » Arbejdskraft i forbindelse med planlagte og uforudsete afbrydelser af spildevandsforsyningen » Ekstern rådgivning om drift af ledninger » Genetablering af vej, fortov mv. efter brud på ledning » Grave og ledningsarbejde efter brud på ledning (medmindre det kan aktiveres) » Inspektioner, drift og vedligeholdelse af ledninger » Kurser og uddannelse i forbindelse med ledninger » Køretid til og fra ledninger » Ledningsregistrering – DanDas, GIS og LER » Lækagesøgning » Omdirigering af trafik » Rensning og spuling af ledninger » Reparation af ledning ved brud » Rodskæring » Skadedyrsbekæmpelse » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende ledninger » Transport af jord eller grus efter brud på ledning » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Et rørbassin betragtes som en stor ledning. Driftsomkostningerne til rørbassinerne skal medtages her. » Driftsomkostninger til vagtordning samt SRO på transportdelen skal indføres under costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer og laboratoriarbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.2 Costdriveren PUMPESTATIONER

1.	Beskrivelse og definition	Pumpestationer pumper spildevand og regnvand gennem transportnettet. Pumpestationer er placeret på transportnettet.
2.	Afgrænsning	Punkter på transportnettet, der pumper spildevandet eller regnvandet videre.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Arealpleje » Drift og vedligeholdelse af pumpestationer » Ekstern rådgivning om drift af pumpestationer » Energiforbrug til pumpestationer » Energiforbrug til pumpestationer ved spildevandsbassiner » Kurser og uddannelse i forbindelse med pumpestationer » Køretid til og fra pumpestationer » Rensning og rengøring af pumpestationer » SRO for transportdelen » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende pumpestationer » Svovlbrintebekæmpelse » Vagtordning på transportdelen » Vedligehold og rengøring af hus ved pumpestation » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Pumper placeret på renseanlægget er en del af renseanlægget. Driftsomkostninger til disse skal derfor anføres under renseanlæg. » Driftsomkostninger til pumper i forbindelse med spildevandsbassiner og regnvandsbassiner skal anføres under pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer laboratoriarbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
5.	Husleje og grundleje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til pumpestationer, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.3 Costdriveren REGNVANDBASSINER

1.	Beskrivelse og definition	Regnvandsbassiner er den enhed, der forsinker/tilbageholder regnvand.
2.	Afgrænsning	Bassiner på transportnettet, som forsinker regnvandet, samt det omkringliggende areal.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Arealpleje » Drift og vedligeholdelse af regnvandsbassiner » Ekstern rådgivning om drift af regnvandsbassiner » Kurser og uddannelse i forbindelse med regnvandsbassiner » Køretid til og fra regnvandsbassiner » Rensning og rengøring af regnvandsbassiner » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende regnvandsbassiner » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Såfremt selskabet renser eller tømmer regnvandsbassiner og opfylder betingelserne for at være en periodevis driftsomkostning, som beskrevet i kapitel 4, skal driftsomkostninger til dette ikke indberettes her, men i stedet angives i boks 8.2 om periodevise driftsomkostninger. » Pumper i forbindelse med bassiner er en del af costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning samt SRO på transportdelen skal indføres under costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer laboratoriearbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
5.	Husleje og grundeje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til regnvandsbassiner, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.4 Costdriveren SPILDEVANDSBASSINER

1.	Beskrivelse og definition	Spildevandsbassiner er den enhed, der opbevarer spildevand og blandet vand. Costdriveren inkluderer også overløbsbygværker.
2.	Afgrænsning	Bassiner på transportnettet, som opbevarer spildevand, samt det omkringliggende areal.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Arealpleje » Drift og vedligeholdelse af spildevandsbassiner » Ekstern rådgivning om drift af spildevandsbassiner » Energiforbrug til spildevandsbassiner » Kurser og uddannelse i forbindelse med spildevandsbassiner » Køretid til og fra spildevandsbassiner » Rensning og rengøring af spildevandsbassiner » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende spildevandsbassiner » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Såfremt selskabet rensr eller tømmer spildevandsbassiner og opfylder betingelserne for at være en periodevis driftsomkostning, som beskrevet i kapitel 4, skal driftsomkostninger til dette ikke indberettes her, men i stedet angives i boks 8.2 om periodevise driftsomkostninger. » Pumper i forbindelse med bassiner er en del af costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning samt SRO på transportdelen skal indføres under costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer laboratoriearbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren rensanlæg.
5.	Husleje og grundleje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til spildevandsbassiner, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.5 Costdriveren RENSEANLÆG

1.	Beskrivelse og definition	Renseanlæg er den enhed, som modtager spildevandet, udskiller det rensede spildevand fra slammet samt udleder det rensede spildevand. Costdriveren inkluderer også minirensanlæg.
2.	Afgrænsning	Start: Det punkt, hvor spildevandet tilføres renseanlægget. Processer, der foretages på renseanlægget før separeringen og selve separeringen af slam, er en del af rensningen på renseanlægget. Vandet, som udvindes af slammet og sendes tilbage til rensning, er en del af rensprocessen. Slut: Det punkt, hvor det rensede spildevand udledes til recipient.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Arealpleje for hele renseanlægget » Drift og vedligeholdelse ved renseanlæg » Ekstern rådgivning om drift af renseanlæg » Energiforbrug til renseanlæg » Kurser og uddannelse i forbindelse med renseanlæg » Køretid til og fra renseanlæg » Laboratorie og analyser for hele selskabet » Ledelses- og kvalitetssikringssystemer » Rensning og rengøring af renseanlæg » SRO for rensningsdelen » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende renseanlæg » Tilsætning af kemikalier i forbindelse med rensning af vand » Vagtordning til rensningsdelen » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Processer, der foretages efter separering af slam er en del af slambehandlingen. » Driftsomkostninger til vagtordning samt SRO på transportdelen skal indføres under costdriveren pumpestationer. » Alle driftsomkostninger til laboratoriearbejde og analyser anføres under renseanlæg uanset, hvor i processen analyserne er foretaget.
5.	Husleje og grundeje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til renseanlæg, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.6 Costdriveren SLAMBEHANDLING

1.	Beskrivelse og definition	Slambehandling indeholder de slambehandlingsprocesser, der foretages på renseanlægget. Slambehandling er behandling af restproduktet fra spildevand
2.	Afgrænsning	Start: Efter slammet er separeret fra spildevandet. Slut: Når slambehandling er fuldført, men inden at slammet disponeres.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Afvanding af slam » Behandling ved biogasanlæg » Behandling ved slammineralisering » Centrifugering af slam » Drift og vedligeholdelse af slambehandlingsanlægget » Ekstern rådgivning om drift af slambehandlingsanlægget » Energiforbrug til slambehandling » Filterpresse og sibåndspresse » Kurser og uddannelse i forbindelse med slambehandling » Køretid til og fra slambehandlingsanlægget » Rensning og rengøring af slambehandlingsanlægget » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende slambehandling » Tilsætning af kemikalier i forbindelse med slambehandling » Tørring af slam » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Slambehandlingsprocesser, der foretages efter separeringen, er en del af slambehandling. » Processer, der foretages på renseanlægget før separeringen og selve separeringen, er en del af rensningen på renseanlægget. Driftsomkostninger hertil skal anføres under costdriveren renseanlæg. » Det vand, der udvindes af slammet og sendes tilbage til rensning, er en del af rensprocessen. Driftsomkostninger hertil skal indføres under renseanlæg. » Såfremt selskabet foretager forbrænding på renseanlægget, skal driftsomkostningerne hertil anføres under slamdisponering, da dette er en disponeringsmetode og ikke en slambehandlingsmetode. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer laboratoriearbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
5.	Husleje og grundleje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til slambehandlingsanlægget, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:
7a.	OBS! om Slammineraliseringsanlæg	» Såfremt selskabet har et slammineraliseringsanlæg (slambede) og opfylder betingelserne for at være en periodevis driftsomkostning, som beskrevet i afsnit 2.7 og kapitel 4, skal driftsomkostningerne ikke indberettes her, men i stedet angives i boks 8.2 om periodevise driftsomkostninger.
7b.	Slambede	» Selskabet bedes angive omkostninger til oprensning af slambede, hvis selskabet har omkostninger til oprensning i 2015. Driftsomkostningerne skal angives særskilt i denne boks, hvis de ikke opfylder kriteriet for periodevise driftsomkostninger.

Boks 7.7 Costdriveren SLAMDISPONERING

1.	Beskrivelse og definition	Slamdisponering er bortskaffelse af slam efter intern slambehandling - enten ved ekstern part eller egen bortskaffelse. (Ekstern part kan foretage efterfølgende behandling af slam.)
2.	Afgrænsning	Start: Når intern slambehandling er foretaget og slammet er klar til disponering. Slut: Når slammet er bortskaffet - enten til ekstern part eller egen bortskaffelse.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Afhentning af aske fra forbrændingsanlæg » Afhentning af slam af ekstern part » Deponering af slam » Disponering til landbrug » Forbrænding af slam » Kompostering af slam » Kurser og uddannelse i forbindelse med slamdisponering » Opbevaring af slam efter egen slambehandling » Opsamling af behandlet slam til disponering » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende slamdisponering » Transport af slam » Drift og vedligehold af egen forbrændingsovn » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Såfremt selskabet foretager forbrænding på renseanlægget, skal driftsomkostningerne hertil anføres under slamdisponering, da dette er en disponeringsmetode og ikke en slambehandlingsmetode. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringsystemer laboratoriearbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
5.	Husleje og grundeje	» Skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til slamdisponering, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:
7.	Eget lager	» Selskabet skal angive om selskabet har eget lager til opbevaring af behandlet slam.

Boks 7.8 Costdriveren MÅLERE OG KUNDER

1.	Beskrivelse og definition	Målere og kunder omfatter selskabets kunderelaterede driftsomkostninger.
2.	Afgrænsning	Kontakten med kunder.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Betjening af kunder og forbrugere » Eftersyn af kunders og forbrugeres installationer mv. » Fakturering og administration til afregninger » Forbrugerinformation » Forbrugervalg » Indkrævning af betalinger fra dårlige betalere » Information, undervisning og vejledning af kunder og forbrugere » IT i forbindelse med kundehåndtering » Kurser og uddannelse i forbindelse med målere og kunder » Køretid til og fra kunder og forbrugere » Messer » Møder med kunder » Opfølgning på kundeklager » Rundvisninger hos selskabet » SMS-service » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende målere og kunder » Telefonkontakt med kunder og forbrugere » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Spildevandsselskaber har ikke egne målere, men køber/får målerdata af drikkevandsselskaberne. » Driftsomkostninger til vagtordning samt SRO på transportdelen skal indføres under costdriveren pumpestationer. » Driftsomkostninger til vagtordning og SRO på rensningsdelen samt ledelses- og kvalitetssikringssystemer laboratoriearbejde herunder prøvetagning og analyse skal indføres under costdriveren renseanlæg.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Boks 7.9 **Generel administration**

1.	Beskrivelse og definition	Generel administration er aktiviteter og processer, som ikke kan henføres direkte til en af de ovennævnte costdrivere.
2.	Afgrænsning	Det er vigtigt, at selskaber kun henfører de driftsomkostninger til denne boks, som ikke retvisende og konsistent kan henføres til andre costdrivere. Fordel derfor kun driftsomkostninger til denne boks, som ikke kan relateres til ovennævnte costdrivere.
3.	Processer og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> » Administrations kurser og uddannelse » Administrative rejser » Anden køretid » Andre materialer » Andre møder » Andre personalegoder » Bestyrelsesarbejde og generalforsamlinger » El, varme, vand og afledning af spildevand for administrationsbygning » F&U (Forskning og udvikling) som ikke kan relateres til costdriverne » Generel IT » Generelle forsikringer og personaleforsikringer » HR-arbejde (fx ansættelsessamtaler, jobopslag og lign.) » Indberetning af materiale til myndigheder » Kantineordning » Medarbejderarrangementer » Møder vedrørende vision og mission og forretningsudvikling » Regnskab og økonomistyring » Rengøring af administrationsbygning » Revision og juridisk bistand » Strategi- og planlægningsmøder omhandlende generel administration » Vedligehold og reparation af administrationsbygning » Løn i forbindelse med ovenstående » Arbejdskraft i forbindelse med ovenstående » Materialer i forbindelse med ovenstående
4.	OBS!	» Driftsomkostninger bør kun henføres til "Generel administration", hvis omkostningerne ikke objektivt, retvisende og konsistent kan henføres til costdriverne beskrevet i boks 7.1-7.8.
5.	Husleje og grundleje til generel administration	» Husleje og grundleje til administrationsbygningen skal ikke medtages i de samlede driftsomkostninger til generel administration, men indberettes separat.
6.	Særlige forhold og øvrige kommentarer	<ul style="list-style-type: none"> » Selskabet bedes angive særlige forhold og meromkostningerne hertil: » Øvrige kommentarer fra selskabet kan angives her:

Kapitel 8

Særlige indberetningsbokse

For driftsomkostninger som ikke skal henføres til costdriverne opstillet i ovenstående afsnit, skal driftsomkostningerne indføres i en af nedenstående bokse. Det er angivet i kapitel 4 hvilke driftsomkostninger, som skal henføres til de særlige indberetningsbokse. I forbindelse med indberetningen af driftsomkostningerne vil selskaberne have et regneark til rådighed, hvor selskaberne kan indføre deres indberetning.

I boks 8.1 – 8.3 er de særlige indberetningsbokse for driftsomkostninger, som ikke skal henføres til en specifik costdriver opstillet. Disse bokse vedrører driftsomkostninger til 1:1 omkostninger, periodevise driftsomkostninger og køb fra uregulerede selskaber.

Det er vigtigt, at driftsomkostninger angivet i nedenstående bokse ikke også indgår i costdriver-boksene i kapitel 7. Selskabet skal derfor huske, at en driftsomkostning ikke må angives i to forskellige bokse.

Boks 8.1 1:1 omkostninger													
1.	<table border="1"> <tr> <th>Beskrivelse og definition</th> <td>Driftsomkostninger som er godkendt som 1:1 omkostninger</td> </tr> </table>	Beskrivelse og definition	Driftsomkostninger som er godkendt som 1:1 omkostninger										
Beskrivelse og definition	Driftsomkostninger som er godkendt som 1:1 omkostninger												
2.	<table border="1"> <tr> <th>OBS!</th> <td>Den fremtidige vandsektorlov kendes endnu ikke. Der er mulighed for, at driftsomkostninger til enkelte 1:1 omkostninger skal indgå i benchmarkingen. Ved at angive dette separat, er der mulighed for at tage højde for udfaldet af vandsektorloven.</td> </tr> </table>	OBS!	Den fremtidige vandsektorlov kendes endnu ikke. Der er mulighed for, at driftsomkostninger til enkelte 1:1 omkostninger skal indgå i benchmarkingen. Ved at angive dette separat, er der mulighed for at tage højde for udfaldet af vandsektorloven.										
OBS!	Den fremtidige vandsektorlov kendes endnu ikke. Der er mulighed for, at driftsomkostninger til enkelte 1:1 omkostninger skal indgå i benchmarkingen. Ved at angive dette separat, er der mulighed for at tage højde for udfaldet af vandsektorloven.												
3.	<table border="1"> <tr> <th>Afgrænsning</th> <td>Kun godkendte 1:1 omkostninger jf. kapitel 4.</td> </tr> </table>	Afgrænsning	Kun godkendte 1:1 omkostninger jf. kapitel 4.										
Afgrænsning	Kun godkendte 1:1 omkostninger jf. kapitel 4.												
4.	<table border="1"> <tr> <th>1:1 omkostninger</th> <td> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Beskriv 1:1 omkostninger:</th> <th>Beløb (1:1 omkostninger):</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </tbody> </table> </td> </tr> </table>	1:1 omkostninger	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beskriv 1:1 omkostninger:</th> <th>Beløb (1:1 omkostninger):</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </tbody> </table>	Beskriv 1:1 omkostninger:	Beløb (1:1 omkostninger):	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.
1:1 omkostninger	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beskriv 1:1 omkostninger:</th> <th>Beløb (1:1 omkostninger):</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>1:1 omkostning: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </tbody> </table>	Beskriv 1:1 omkostninger:	Beløb (1:1 omkostninger):	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.	1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.		
Beskriv 1:1 omkostninger:	Beløb (1:1 omkostninger):												
1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.												
1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.												
1:1 omkostning: Beskriv/forklar	XX kr.												
...	...												

Boks 8.2 **Periodevise driftsomkostninger**

1.	Beskrivelse og definition	Driftsomkostninger til driftsopgaver som ikke udføres hvert år, men eksempelvis hvert 5. eller hvert 10. år. Se definition i afsnit 2.7.															
2.	OBS!	Periodevise driftsomkostninger kan ikke direkte sammenlignes med ikke-periodevise driftsomkostninger. For at håndtere de periodevise driftsomkostninger på den mest hensigtsmæssige måde skal de derfor anføres i denne boks. På den måde kan Forsyningssekretariatet sørge for en ensrettet behandling af alle selskabers periodevise driftsomkostninger.															
3.	Afgrænsning	Driftsomkostninger der henføres til denne boks, <u>skal</u> opfylde betingelserne for periodevise driftsomkostninger angivet i afsnit 2.7 og kapitel 4.															
4.	Periodevis driftsomkostning	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beskriv driftsopgaven</th> <th>Frekvens (Hvor ofte foretages driftsopgaven – f.eks. hvert 5. år):</th> <th>Beløb (Driftsomkostninger til driftsopgaven i 2015):</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsopgave 1: Beskriv/forklar</td> <td>Hvert ____ år</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>Driftsopgave 2: Beskriv/forklar</td> <td>Hvert ____ år</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>Driftsopgave 3: Beskriv/forklar</td> <td>Hvert ____ år</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </tbody> </table>	Beskriv driftsopgaven	Frekvens (Hvor ofte foretages driftsopgaven – f.eks. hvert 5. år):	Beløb (Driftsomkostninger til driftsopgaven i 2015):	Driftsopgave 1: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.	Driftsopgave 2: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.	Driftsopgave 3: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.
Beskriv driftsopgaven	Frekvens (Hvor ofte foretages driftsopgaven – f.eks. hvert 5. år):	Beløb (Driftsomkostninger til driftsopgaven i 2015):															
Driftsopgave 1: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.															
Driftsopgave 2: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.															
Driftsopgave 3: Beskriv/forklar	Hvert ____ år	XX kr.															
...															

Boks 8.3 **Køb af produkter og ydelser hos ikke-regulerede vandselskaber**

1.	Beskrivelse og definition	Driftsomkostninger/pris på køb.										
2.	OBS!	<ul style="list-style-type: none"> » Køb af produkter og ydelser hos regulerede vandselskaber kan være en 1:1-omkostninger og skal anføres i boks 8.1, såfremt det er en primær aktivitet. » Køb af produkter og ydelser hos ikke-regulerede vandselskaber er ikke en 1:1-omkostning, men skal anføres i denne boks. Dette skyldes, at aktiviteterne som det ikke-regulerede vandselskab har i forbindelse med produktet eller ydelsen ikke er repræsenteret i aktiviteterne hos det selskab, som køber produktet eller ydelsen. En fordeling af disse driftsomkostninger på de angivne costdrivere vil derfor være misvisende. 										
3.	Afgrænsning	<u>Kun</u> køb fra ikke-regulerede vandselskaber										
4.	Produkt/ydelse	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Angiv produkt/ydelse</th> <th>Driftsomkostninger til produkt/ydelse:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>produkt/ydelse 1: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>produkt/ydelse 2: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>produkt/ydelse 3: Beskriv/forklar</td> <td>XX kr.</td> </tr> <tr> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </tbody> </table>	Angiv produkt/ydelse	Driftsomkostninger til produkt/ydelse:	produkt/ydelse 1: Beskriv/forklar	XX kr.	produkt/ydelse 2: Beskriv/forklar	XX kr.	produkt/ydelse 3: Beskriv/forklar	XX kr.
Angiv produkt/ydelse	Driftsomkostninger til produkt/ydelse:											
produkt/ydelse 1: Beskriv/forklar	XX kr.											
produkt/ydelse 2: Beskriv/forklar	XX kr.											
produkt/ydelse 3: Beskriv/forklar	XX kr.											
...	...											

Bilag A

Eksempelkatalog på vurderinger af aktivering af omkostninger

Definitionen mellem investeringer og drift er på det beskrivende plan forholdsvis simpel. I den virkelige verden er det derimod langt mere komplekst at vurdere.

Dette eksempelkatalog er derfor en vejledning til, hvordan forskellige typer af normale omkostninger kan betragtes som enten drift eller investering.

OBS!

Eksempelkataloget er baseret på DANVA's Vejledning nr. 89.

Aktivitet	Beskrivelse	Reguleringsmæssig behandling	OBS
Vandmålere	Udskiftning eller opsætning af vandmålere	<u>Aktivering</u> : Levetid er over 1 år og til vedvarende eje, hvorfor der er tale om et materielt anlægsaktiv. Dette uafhængigt af at den enkelte måler ikke har nogen værdi af betydning.	Kostprisen består af omkostninger til måler samt arbejds løn, omkostninger til bil m.v. Omkostninger til nedtagning af den gamle måler kan ligeledes indgå i anskaffelsesprisen.
Stophaner/ ventiler	Udskiftning eller opsætning af stophaner/ventiler, hvor stophaner er en komponent på stikledningen og ventilen en komponent på andre ledninger.	<u>Aktivering</u> : Levetid er over 1 år og til vedvarende eje, hvorfor der er tale om et materielt anlægsaktiv.	
Regenerering af boring	Afsyring af boring for at den løbende kan leve op til normal kapacitet m.v. Skal foretages med faste intervaller afhængig af forholdene i området.	<u>Aktivering</u> : Foretages der en omfattende renovering af boringen, så levetiden forlænges, kan der ud fra en konkret vurdering være tale om en forbedring/ levetidsforlængende aktivitet, som kan aktiveres som et materielt anlægsaktiv. <u>Driftsomkostning</u> : Såfremt aktiviteten løbende er nødvendig for, at vandboringen kan yde det forudsatte er der som udgangspunkt tale om en driftsomkostning	

Aktivitet	Beskrivelse	Reguleringsmæssig behandling	OBS
Oprensning okkerbede	Ved behandling af råvand på vandværket sker der løbende udskilning af okker, som i første omgang placeres i bassiner. Oprensning af disse bassiner skal af og til foretages.	<u>Driftsomkostning:</u> Okker fremkommer som en del af den løbende produktion af vandet. Der er derfor tale om en driftsomkostning til bortskaffelse af et affaldsprodukt.	Ved store periodiske driftsomkostninger er der mulighed for at søge om § 8, stk. 2. Dokumenteret ansøgning forudsættes.
Undersøgelser af forureningssag	Omkostninger afholdt til at afdække og udbedre forurening.	<u>Driftsomkostning.</u>	Der kan være mulighed for dispensation ved en beløbsmæssig væsentlig omkostning til udbedring efter forurening iht. § 30 hvor dispensationen forudsætter en dokumenteret ansøgning om dispensation.
Dæksler	Udskiftning af dæksler på brønde.	<u>Aktivering:</u> Brønden består af flere elementer, hvoraf dækslet udgør den øverste del. Udskiftningen vil som oftest blive foretaget til bedre model.	
Stikledninger	Udskiftning af stikledninger.	<u>Aktivering:</u> Levetid er over 1 år og til vedvarende eje, hvorfor der er tale om et materielt anlægsaktiv. Stikledningen skal være ejet af forsyningen.	
Ledningsstræk, planlagt	Planlagt udskiftning/renovering af ledninger.	<u>Aktivering:</u> Ved planlagte udskiftninger vil forsyningen som oftest forholde sig til større områder eller længere ledningsstrækninger. Såfremt der udskiftes/renoveres mere end 2,5 meter, er der tale om et anlægsaktiv. <u>Driftsomkostning:</u> Udskiftes der mindre end 2,5 meter, eksempelvis med punktrenoveringer, er der tale om en almindelig vedligeholdelsesomkostning.	

Aktivitet	Beskrivelse	Reguleringsmæssig behandling	OBS
Ledningstræk, brud	Ikke planlagte reparationer foretaget i forbindelse med brud.	<p><u>Aktivering:</u> Udskiftes / renoveres der i forbindelse med bruddet mere end 2,5 meter ledning, vil der være tale om et materielt anlægsaktiv.</p> <p><u>Driftsomkostning:</u> Udgangspunktet ved brud er, at der er tale om en driftsomkostning, idet der kun foretages en reparation af en mindre strækning, hvor den normale funktion ikke har kunnet opretholdes.</p>	
Oprensning slambede	Løbende ophobning af slam fra produktionen /reenseanlæg.	<u>Driftsomkostning:</u> Slammet er et almindeligt biprodukt fra reenseanlægget.	Ved store periodiske driftsomkostninger er der mulighed for at søge om § 8, stk. 2. Dokumenteret ansøgning forudsættes.
Spuling af ledninger	Sikring af at kapaciteten i spildevandsledninger løbende er til stede.	<p><u>Driftsomkostning:</u> Aktiviteten sikrer en løbende opretholdelse af ledningernes funktion og kapacitet.</p> <p><u>Aktivering:</u> Såfremt spuling indgår som en del af en reinvestering i ledninger vil udgiften kunne aktiveres</p>	
TV-inspektion	TV-inspektion af ledningsnettet udføres for at sikre, at renoveringer af ledningsnettet udføres i den økonomiske og miljømæssige rigtige rækkefølge.	<p><u>Aktivering:</u> Aktiviteten igangsættes hovedsagligt for at identificere rækkefølgen i renoveringsbehovet af selskabets ledningsnet til gavn for forbrugerne. Omkostningen relaterer sig til udførelse af renoveringsopgaver på ledningsnettet, hvor dette er nedslidt, og der er behov for en renovering.</p> <p><u>Driftsomkostning:</u> TV-inspektioner, der udelukkende udføres i forbindelse med drifts- og vedligeholdelsesopgaver, omkostningsføres.</p>	

Aktivitet	Beskrivelse	Reguleringsmæssig behandling	OBS
Rammeaftaler/ omkostninger til flere aftaler	Ved indgåelse af rammeaftaler kan der være tilknyttet omkostninger, som vedrører alle aftalerne omfattet af rammeaftalen. Ligeledes kan der ved indgåelse af flere aftaler være tilknyttet en fælles omkostning, som vedrører alle aftalerne.	<p><u>Aktivering:</u> Omkostningerne der vedrører en tilknyttet rammeaftale eller fælles omkostninger vedrørende flere aftaler kan fordeles ud på relevante anlægsprojekter og aktiveres.</p> <p><u>Driftsomkostning:</u> Såfremt der er tale om en blandet aftale på drift og anlæg så skal den del af omkostningerne der vedrører driftsdelen driftsføres.</p>	
Rådgiverhonorar ved driftsoptimeringer.	Honorar til teknisk rådgiver i forbindelse med en driftsoptimering af anlægs-/ driftsstyring.	<p><u>Aktivering:</u> Aktiviteten er iværksat for at opnå en besparelse i omkostninger på drift af forsyningens anlæg.</p> <p>Såfremt der kan dokumenteres en kontant besparelse i omkostninger, som kan allokeres til et eller flere specifikke anlægsaktiver, vil rådgiveromkostningen kunne aktiveres på de(t) aktiv(er), som der er foretaget en optimering på.</p> <p><u>Driftsomkostning:</u> Såfremt omkostningen kun relaterer sig til procesoptimering og der ikke er afledte investeringer er rådgiverhonoraret en driftsomkostning.</p>	
Spildevands- og skybrudsplaner.	Planlægning af drift i spildevandsnettet og forebyggelse af eller nedbringelse af risiko for akutte problemer ved skybrud.	<p><u>Aktivering:</u> Aktiviteten med udarbejdelse af omfattende spildevandsplaner for driften og planlægning af den fremtidige drift af spildevandsnettet kan aktiveres som et anlægsaktiv, hvis det kan godtgøres, at planlægningen kan henføres til en større omlægning af spildevandsnettet eller i forbindelse med en omfattende nyudstyknings eller langtidsplanlægning.</p> <p>Omkostninger til rådgivere og teknikere i forbindelse med forebyggelse af eller nedbringelse af risiko for akutte problemer ved skybrud kan aktiveres, såfremt det kan påvises, at fremtidige omkostninger i forbindelse med akutte problemer ved skybrud kan forebygges eller nedbringes.</p>	

Aktivitet	Beskrivelse	Reguleringsmæssig behandling	OBS
Bygværker som eksempelvis pumpestationer.	Udskiftning af installationer i bygværker som eksempelvis pumpestationer.	<p><u>Aktivering:</u> Pumpestationer og andre bygværker med tekniske installationer fornyes enten gennemgribende ved etablering af et nyt bygværk med installationer (materielt anlægsaktiv) eller delvist ved fornyelse af dele af bygværket.</p> <p>Bygværket afskrives i særskilte kategorier: Bygning (pumpestationens brøndbygværk(er) ved mindre stationer), el og maskiner og SRO. Udskiftes de væsentligste bestanddele af en kategori, der særskilt er aktiveret, eksempelvis nye eltavler, ledningsføring m.v. under kategorien elinstallationer, er der tale om en forbedring/levetidsforlængende aktivitet, som kan aktiveres som et materielt anlægsaktiv.</p> <p>Andre eksempler på delelementer i et bygværk kan være udskiftning af en bygnings tag, ny asfaltering på et større område i forbindelse med forsyningens anlæg/ bygninger.</p>	
Immaterielle anlægsaktiver	Brugsrettigheder og software	<p><u>Aktivering:</u> I henhold til Årsregnskabsloven.</p> <p>Rettigheder og software erhvervet mod vederlag eller internt oparbejdet skal aktiveres, såfremt de opfylder definitionen på aktiver og værdien af aktivet på erhvervelsestidspunktet kan opgøres pålideligt.</p> <p><u>Definition af aktiver:</u> Ressourcer, som er under virksomhedens kontrol som et resultat</p>	

Bilag B

Eksempler på fordeling af driftsomkostninger

Aktivitet / Proces	Type	Fordeles til costdriver / boks	Forklaring
Arbejde udført i forbindelse med indberetning til myndigheder	Administration	7.9 Generel administration	Se under aktiviteter og processer i BOKS 7.9
Ekstra tilsætning af kemikalier i rensningen som følge af skærpede krav fra myndigheder	Drift + særligt forhold	7.5 RENSEANLÆG - meromkostningen og beskrivelse af det særlige forhold oplyses særskilt i kommentarboks i indberetnings-skemaet	Alle driftsomkostninger i forbindelse med rensning skal henføres til costdriveren RENSEANLÆG. Meromkostningen som følge af kravet skal dog også angives og det særlige forhold skal beskrives i kommentarboksen. Forsyningssekretariatet kan dermed vurdere meromkostningerne i beregningerne.
Grundleje ved spildevandsbassiner	Husleje og grundleje	Indberettes særskilt, men under 7.4 SPILDEVANDSBASSINER	Husleje og grundleje til spildevandsbassiner skal trækkes ud af de samlede driftsomkostninger til spildevandsbassiner. Lejeomkostninger kan skævvride modellen, da nogle selskaber ejer, mens andre lejer huse og grunde.
Husleje til administrationsbygning	Husleje og grundleje	Indberettes særskilt, men under 7.9 Generel administration	Husleje og grundleje til administrationsbygning skal trækkes ud af de samlede driftsomkostninger til generel administration. Lejeomkostninger kan skævvride modellen, da nogle selskaber ejer, mens andre lejer huse og grunde.
Ledelses- og kvalitetssikringssystemer	Overordnet	7.5 RENSEANLÆG	Ledelses- og kvalitetssystemer skal henføres til costdriveren RENSEANLÆG. Det kan være godkendt som miljø- og servicemål, men skal henføres til rens anlæg for at sikre, at det gøres ensartet på tværs af hele landet.
Ledningsregistrering	Drift	7.1 LEDNINGER	Normal driftsomkostning
Leje af biler og vogne af service-selskabet (kørsel til regnvandsbassin)	Drift	7.3 REGNVANDSBASSINER	Driftsomkostningen skal henføres til costdriveren REGNVANDSBASSINER, da regnvandsbassiner er årsagen til driftsomkostningen.

Aktivitet / Proces	Type	Fordeles til costdriver / boks	Forklaring
Leje af medarbejdere af serviceselskabet (til information og undervisning af skoleklasse)	Drift og evt. administration	7.8 MÅLERE OG KUNDER Eventuelt også generel administration	Driftsomkostningen skal henføres til costdriveren MÅLERE OG KUNDER. Hvis serviceselskabet har indregnet administrationsomkostning som fx regnskab og økonomistyring i timeprisen for medarbejderen, skal fakturaen opsplittes. Løn henføres til MÅLERE OG KUNDER. Regnskab og økonomistyring henføres til GENEREL ADMINISTRATION
Minirenselanlæg	Drift	7.5 RENSEANLÆG	Henføres til RENSEANLÆG
Opkrævning af betaling fra dårlige betalere	Drift	7.8 MÅLERE OG KUNDER	Se under aktiviteter og processer i BOKS 7.8
Oprensning af slambed	Periodevis /Eventuel drift	8.2 Periodevise driftsomkostninger eller Særskilt til oprensning af slambede under 7.6 SLAMBEHANDLING	Tjek om aktiviteten opfylder betingelsen beskrevet i afsnit 2.7 og kapitel 4. Periodevise driftsomkostninger skal henføres til BOKS 8.2. Hvis aktiviteten ikke opfylder kriteriet for periodevise driftsomkostninger, skal driftsomkostningen indberettes særskilt under oprensning af slambede i BOKS 7.6.
Spildevandsafgift og deponeringsafgift	1:1 omkostning	8.1 1:1 omkostninger	Alle 1:1 omkostninger skal henføres til BOKS 8.1. Alle 1:1 omkostninger holdes ude af de indberettede driftsomkostninger.
Spildevandsanalyser og laboratoriearbejde	Overordnet	7.5 RENSEANLÆG	Alle driftsomkostninger til analyser af spildevand og laboratoriearbejde henføres til RENSEANLÆG. Dermed sikres en ensartet fordeling på tværs af alle selskaber.
SRO-system til transportdelen	Overordnet	7.2 PUMPESTATIONER	SRO vedrører gerne hele selskabet. Det kan dog være svært at fordele omkostningerne retvisende til hver enkelt costdriver. Det er derfor valgt, at hele omkostningen til SRO til transportdelen skal henføres til costdriveren PUMPESTATIONER. Dermed sikres det, at denne omkostning ikke fordeles forskelligt fra selskab til selskab.

Aktivitet / Proces	Type	Fordeles til costdriver / boks	Forklaring
SRO-system til rensningsdelen	Overordnet	7.5 RENSEANLÆG	SRO vedrører gerne hele selskabet. Det kan dog være svært at fordele omkostningerne retvisende til hver enkelt costdriver. Det er derfor valgt, at hele omkostningen til SRO til rensningsdelen skal henføres til costdriveren RENSEANLÆG. Dermed sikres det, at denne omkostning ikke fordeles forskelligt fra selskab til selskab.
Strategi- og planlægningsmøde (vedrørende administration)	Administration	7.9 Generel administration	Driftsomkostningen skal henføres til generel administration, da administration er årsagen til driftsomkostningen.
Strategi- og planlægningsmøde (vedrørende rensning)	Drift	7.5 RENSEANLÆG	Driftsomkostningen skal henføres til RENSEANLÆG, da renseanlæg er årsagen til driftsomkostningen.
Strategi- og planlægningsmøde (vedrørende forbrugere og kunder)	Drift	7.8 MÅLERE OG KUNDER	Driftsomkostningen skal henføres til MÅLERE OG KUNDER, da forbrugere og kunder er årsagen til driftsomkostningen.
Svovlbrintebe-kæmpelse	Drift	7.2 PUMPESTATIONER	Svovlbrintedannelse bekæmpes ved en indsats i pumpestationen. Derfor skal driftsomkostninger til svovlbrintebe-kæmpelse henføres til costdriveren PUMPESTATIONER.
Tjenestemandspensioner, afgifter eller skatter	1:1 omkostning	8.1 1:1 omkostninger	Alle 1:1 omkostninger skal henføres til BOKS 8.1. Alle 1:1 omkostninger holdes ude af de indberettede driftsomkostninger.
Vagtordninger til rensedelen	Drift	7.5 RENSEANLÆG	Vagtordning vedrører gerne hele selskabet. Det kan dog være svært at fordele omkostningerne retvisende til hver enkelt costdriver. Det er derfor valgt, at hele omkostningen til vagtordning i forbindelse med rensning af spildevand skal henføres til costdriveren RENSEANLÆG. Dermed sikres det, at denne omkostning ikke fordeles forskelligt fra selskab til selskab.

Aktivitet / Proces	Type	Fordeles til costdriver / boks	Forklaring
Vagtordninger til transportdelen	Drift	7.2 PUMPESTATIONER	Vagtordning vedrører gerne hele selskabet. Det kan dog være svært at fordele omkostningerne retvisende til hver enkelt costdriver. Det er derfor valgt, at hele omkostningen til vagtordning i forbindelse med transport af spildevand skal henføres til costdriveren PUMPESTATIONER. Dermed sikres det, at denne omkostning ikke fordeles forskelligt fra selskab til selskab.

Bilag C

Tjekliste til brug for sikring af overholdelse af konteringsvejledningen

ID	Forhold	Selskabets bemærkninger
1	Er driftsomkostninger opgjort ekskl.: <ul style="list-style-type: none"> » Afskrivninger, nedskrivninger og regnskabsmæssige tab/gevinster på anlægsaktiver » Tab på debitorer » 1:1 omkostninger » Driftsomkostninger til tilknyttede aktiviteter 	
2	Indtægter fra salg af rest- og overskudsprodukter, herunder el er ikke modregnet i driftsomkostningerne.	
3	Driftsomkostninger til miljø- og servicemål (og driftsomkostninger, der kunne være miljø- og servicemål, men som er indeholdt i 2003-2005 grundlaget) er fordelt ud på de retvisende costdrivere.	
4	1:1 omkostninger er henført til boks 8.1.	
5	Der er taget stilling til eventuelle periodevise driftsomkostninger.	
6	Der er taget stilling til køb af produkter og ydelser fra ikke-regulerede vandselskaber.	
7	Der er taget stilling til driftsomkostninger til erstatning fra lodsejere, skovrejsning og dyrkningsrestriktioner (for drikkevand).	
8	Der er taget stilling til, hvorvidt omkostningerne burde aktiveres eller driftsomkostningsføres i henhold til vejledningen.	
9	Der er taget stilling til om selskabet har særligt lave faste omkostninger eller driftsomkostninger som følge af store anlægsinvesteringer i 2015.	
10	Alle driftsomkostninger som kan fordeles, enten direkte eller via fordelingsnøgler, er fordelt til de retvisende costdrivere, således at Generel administration kun indeholder driftsomkostninger til administration og som ikke relaterer sig til costdriverne.	
11	Der er taget stilling til eventuelle særlige forhold for hver costdriver, og eventuelle meromkostninger er beskrevet og oplyst i kommentarboksene.	

ID	Forhold	Selskabets bemærkninger
12	Der er taget stilling til oprensning af slambede og eventuelle driftsomkostninger til oprensning er indberettet i boksen "Oprrensning af slambede".	
13	Der er taget stilling til avanceret vandbehandling, og eventuelle meromkostninger til avanceret vandbehandling er indtastet i boksen "Avanceret vandbehandling".	
14	Der er taget stilling til husleje og grundleje og eventuelle driftsomkostninger hertil er ikke indeholdt i driftsomkostningerne henført til costdriverne, men indberettet særskilt i boksen "Eventuel husleje og grundleje" under hver costdriver.	
